

CUM SÂ DOBÂNDEȘTI ȘI SA FOLOSEȘTI PUTERA PERSONALĂ

Ce crezi că înseamnă expresia „putere personală”?

- A. Să fii mai puternic decât alții?
- B. Să fii mai deștept decât alții?
- C. Să fii mai bun decât alții?
- D. Să-i determini pe ceilalți să facă ce vrei tu?
- E. Să ai mai mulți bani decât ceilalți?
- F. Să fii faimos, ca un star rock, ca un actor celebru sau ca un sportiv?
- G. Toate cele de mai sus?

Când spunem „putere personală”, nu ne referim la niciunul dintre lucrurile de mai sus. Puterea personală înseamnă să te simți liniștit și încrezător.

Oricine poate avea putere personală. Chiar dacă ești „doar un copil”, și tu o poți avea! Poți să înveți cum să o dobândești și să o folosești. Indiferent cum te simți acum, vei învăța să te simți liniștit și

15

adormitor.
Ai nevoie doar de timp și de exerciții. Și curajul să faci schimbări în viața ta. Dar poți să reușești! Așa cum anul are patru anotimpuri, puterea personală are patru palej. Acestea sunt:

1. Asumă-ți răspunderea.
2. Fă alegeri.
3. Cunoaște-te pe tine însuți.
4. Dobândește și folosește puterea personală în relațiile cu ceilalți și în viață, în general.

ASUMĂ-ȚI RĂSPUNDEREA

Adverț. Ești răspunzător pentru cine ești și pentru cum își trăiești viața.

Poate că nu îți se pare. Cum ai putea să fi răspunzător, dacă adulții îți spun mereu ce să faci? Multă copii se întrebă același lucru. Ei confundă „a fi responsabil” cu „a avea ultimul cuvânt” în privința altor persoane și lucruri.

SARAH are grija de fratele ei mai mic, Jacob, cât timp părinții sunt în vizită la niște prieteni. Jacob vrea să se uite la emisiunea preferată. La rândul ei, și Sarah vrea același lucru. Sarah îi spune lui Jacob:

— Mama și tata au zis că eu sunt responsabilă, așa că trebuie să fac ce spun eu!

16

CE ÎNSEAMNĂ SĂ-ȚI IEI SINGUR APĂRAREA

TUDOR are o zi proastă la școală. Copiii îl necăjesc iarăși vorbesc urât, râd de el, încercă să-i pună piedică atunci când profesorii nu sunt atenți. Tudor se străduiește să-i ignore, dar copiii nu renunță. Uneori îi vine să-i lovească pe toti – sau să fugă undeva și să nu se mai întoarcă.

– **SEARA**, mama lui îl întrebă cum i-a mers la școală.

– **URÂSC** școală! răspunde el. M-am săturat să se ia toți de mine. Aș vrea să nu mai trebuiască să mă duc la școală!

– Știi că nu se poate, spune mama lui. Trebuie să începi școală!

– Știi că nu se poate, spune mama lui. Trebuie să începi să-ți iezi singur apărarea.

Părinții **ALINI** dau vina pe ea pentru orice. Cu o seară în urmă, fratele ei a spart o farfurie, dar părinții au tipat la ea.
„Dacă ai fi strâns tu masa, aşa cum trebuie...”
„Dacă i-ai fi supravegheat, că doar era sarcina ta...”
„Dacă ai fi fost mai atentă, cum ţi-am mai spus...”
„Bla-bla-bla. Alini deja nu mai suportă! Puțin mai târziu, o vede online pe cea mai bună prietenă și îi povestește totul.
„Dau vina pe mine pentru chestii pe care nici măcar nu le-am făcut!”, tastează ea nervoasă.
„Părinții poi fi atât de bătuți în cap...”, îi scrie prietena ei.
„Nu-i mai lăsa să te transforme în lăp ispășitor. Apără-te singur!”

IONUȚ știe că n-are voie să vorbească în sala de lectură, își rezolvă în liniste tema la matematică, văzându-și de treabă, când Mircea îl lovește pe sub masă fără niciun motiv. Ionuț îi spune doar „Încetează!”. Și nici măcar nu vorbește tare, ci în soaptă.

Imediat, profesorul îi cere lui Ionuț să rămână după ore. Ionuț încercă să-i explică, dar profesorul îl întrerupe.

„Nu vreau să mai aud niciun cuvânt!” Mircea rânește satisfăcut.

La cină, Ionuț povestește familiei episodul de la sala de lectură.

– Ai încălcăt regula, spune tatăl lui. Dar nu mi se pare că ai făcut-o intenționat. Profesorul nu a fost corect. Trebuie să-ți iezi singur apărarea.

Uneori, oamenii spun sau fac lucruri care nu ne convin. Din cauza asta, ne simțim frustrați sau mânoși și vrem să ne răzbunăm. Și ne închipuim că ceea ce facem noi este din vina lor.

Dar nu e așa! Suntem singurii răspunzători pentru comportamentul nostru. Nu Sorin l-a făcut pe Bogdan să-i distrugă mașina. Nu mama Alexiei a făcut-o să-i strice jucăria preferată. Bogdan și Alexia sunt responsabili de acțiunile lor.

MAX și Cezar n-au voie să se ducă singuri la magazin. Magazinul se află în alt cartier și trebuie să traverseze două străzi aglomerate ca să ajungă acolo. Tatăl lor crede că sunt prea mici și le-a interzis să se ducă.

Într-o zi, Cezar îl convinge pe Max să meargă cu el la magazin și să cumpere niște bomboane. Când Max ezită,

— Nu fi papă-lapte! Tata n-o să afle niciodată.

Mai târziu, tatăl lor vede ambalajele de la bomboane în coșul de gunoi.

— V-am spus clar că nu aveți voie să vă duceți singuri la magazin, îi cerează el. De ce nu m-ați ascultat?

— A fost ideea lui Cezar, se scuzează Max. El m-a obligat să merg!

Câteodată ne lăsăm convinsă de alții să facem lucruri pe care stim că n-ar trebui să le facem. Ne închipuim că asta ne scutește de răspundere (sau ne face mai puțin responsabil) pentru acțiunile noastre. Dar Cezar nu l-a obligat pe Max să nu-i asculte tatăl și să meargă la magazin. Max este singurul responsabil de comportamentul său.

— Mamaaa! strigă Simona. MARA a mâncaț ultimul hamburger!

— Trebuia să fie al Simonei, o dojenește mama pe Mara.

— Dar n-am făcut-o intenționat! răspunde Mara.

Se întâmplă să facem unele lucruri doar pentru că așa ne afectă pe ceilalți acțiunile noastre. Dacă spunem că n-am făcut-o de comportamentul ei.

Nu doar copiii fac confuzii în această privință. Există destul de mulți adulți care nu-i asumă răspunderea pentru propriile acțiuni. Poate i-ați auzit pe unii spunând ceva de genul: „Îmi pare rău că am tipat la tine, dar m-am enervat atât de tare încât nu m-am putut abține”. Sau: „Sunt într-o dispoziție proastă și e vina ta că te-ai certat cu mine”. Sau: „N-am vrut să lipesc de la măciul tău. Am fost nevoit să merg la o ședință după serviciu”.

Chiar dacă adulții folosesc alte cuvinte decât copiii, ideea e că nu e adevărat. Așa că, data viitoare când un adult îți spune „Din cauza ta am făcut asta!”, repetă-ți în gând: „Nu te-am pus eu să fac nimic! Nu sunt responsabil decât de ceea ce fac eu”. Asta e o metodă de a-ți lua singur apărarea.